

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Peutercentrum Onder de Bogen

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 5 december 2022

Samenvatting

De inspectie heeft op 19 september 2022 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op Peutercentrum Onder de Bogen.

De reden voor dit onderzoek is dat wij in 2022 een themaonderzoek uitvoeren naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijven in Nederland. Dit peutercentrum maakt deel uit van de steekproef die we hebben getrokken. Deze samenvatting is geschreven voor ouders en andere belangstellenden. In hoofdstuk drie van dit rapport geven wij een waardering voor de verschillende onderdelen die belangrijk zijn voor de voorschoolse educatie. Wij noemen dit standaarden. Per standaard beschrijven we wat goed gaat op het peutercentrum en wat nog beter kan.

Wat gaat goed?

We zien dat de pedagogisch medewerkers rekening houden met wat de peuters nodig hebben. De pedagogisch medewerkers werken met een programma, waarmee zij de brede ontwikkeling van de peuters stimuleren op het gebied van taal, rekenen, gedrag en bewegen. Ze gebruiken veel taal, zodat de peuters nieuwe (Nederlandse) woorden leren. Bovendien is er op het kinderdagverblijf aandacht voor de inrichting van de ruimte en zien we bijvoorbeeld speelhoeken. De pedagogisch medewerkers passen deze bij ieder thema aan, waardoor de peuters fijn kunnen spelen en tegelijkertijd nieuwe dingen leren.

De pedagogisch medewerkers houden bij hoe het met een peuter gaat. Ze zorgen ervoor dat peuters extra aandacht en hulp krijgen als ze iets moeilijk vinden. Ook dagen ze de peuters uit om nieuwe dingen te leren. De pedagogisch medewerkers spelen mee in de hoeken en geven de peuters aandacht in kleine groepjes. De sfeer in de groep vinden we prettig. De pedagogisch medewerkers gaan op een positieve manier met de peuters om.

De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat ouders weten hoe het met hun kind gaat. In overleg met de ouders dragen zij deze informatie, voordat de peuter vier jaar wordt, over aan de leerkracht van groep 1-2 van de basisschool. We vinden het mooi om te zien dat de pedagogisch medewerkers ouders stimuleren om thuis met hun peuter te spelen en hen nieuwe dingen te leren die ook op het kinderdagverblijf aan de orde komen. De ouders met wie we spraken,

Kinderopvangorganisatie: Stichting Kind & Co Ludens

LRK-nummer: 308887979

Totaal aantal doelgroeppeuters: 16

geven aan dat zij tevreden zijn over hoe het gaat op het kinderdagverblijf en dat hun kind er met plezier naar toe gaat.

De leiding van het kinderdagverblijf kijkt in hoeverre de peuters zich voldoende hebben ontwikkeld voor ze naar groep 1-2 van de basisschool gaan. Samen met de pedagogisch medewerkers werkt de leiding aan het verbeteren van de kwaliteit van de voorschoolse educatie. De leiding maakt jaarlijks samen met het team een plan, waarin staat wat goed gaat en wat verbeterd kan worden. Ook volgen de leiding en de pedagogisch medewerkers verschillende scholingen om steeds beter te worden in hun werk. De leiding van het kinderdagverblijf legt (via de houder) aan de gemeente en aan ouders uit of de voorschoolse educatie op orde is of en aan welke ontwikkelpunten ze werken.

Wat kan beter?

De voorschool kan nog verbeteren door met hoge verwachtingen na te denken over welke resultaten zij willen behalen met de peuters op het gebied van taal en rekenen en vervolgens bekijken of zij die resultaten ook bereiken.

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De Inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie, de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op Peutercentrum Onder de Bogen.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2021 voorschoolse educatie en het primair onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers, de pedagogisch medewerker passende kinderopvang, de VE-coach, de locatiemanager en de regiomanager. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de locatiemanager, pedagogisch medewerkers en de regiomanager van de kinderopvangorganisatie.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- K** Kan beter
- V** Voldoende
- G** Goed

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op Peutercentrum Onder de Bogen.

Conclusie

We waarderen de kwaliteit van de voorschoolse educatie op Peutercentrum Onder de Bogen als voldoende. De meeste standaarden hebben we gewaardeerd als voldoende, een aantal als goed en één standaard met een Kan beter.

Context

Peutercentrum Onder de Bogen is gevestigd in Leidsche Rijn, Utrecht in hetzelfde pand als basisschool Onder de Bogen. Daarin is een grote ruimte beschikbaar voor de peuteropvang, met een eigen ingang. Meer dan de helft van de kinderen is een doelgroeppeuter.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 7 januari 2022 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden geen tekortkomingen vertoonden.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven we per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op Peutercentrum Onder de Bogen.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod			<i>ℓ</i>
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Pedagogisch-educatief handelen		•	
OP6 Samenwerking		•	

OP1. Aanbod

De standaard aanbod waarden we als Goed.

De pedagogisch medewerkers van het kinderdagverblijf gebruiken een vve-methode. Hiermee stimuleren zij de ontwikkeling van de peuters op het gebied van taal, rekenen, de sociaal-emotionele ontwikkeling en de motoriek. Het aanbod bereidt de peuters voor op de start in groep 1 van de basisschool.

De pedagogisch medewerkers richten de ruimte aantrekkelijk en uitdagend in. In de inrichting zien we dat er aandacht is voor het thema waaraan gewerkt wordt en voor de ontluikende geletterd- en gecijferdheid van de peuters. Ook zijn er voldoende spel- en leermaterialen aanwezig, waarmee de peuters ontdekkingen kunnen doen.

We waarden de standaard aanbod als Goed, omdat de pedagogisch medewerkers op doordachte wijze zelf een uitwerking maken van het vve-programma, het thema en het gebruik van concrete materialen. De pedagogisch medewerkers maken in hun pedagogisch-educatief handelen gebruik van de materialen waarmee de ruimte is aangekleed, bijvoorbeeld pictogrammen op het gebied van de sociaal-emotionele ontwikkeling en de dagritmekaarten. Ze vullen de methode aan waar zij hiaten zien en breiden uit met concrete materialen en eigen activiteiten.

OP2. Zicht op ontwikkeling

De standaard zicht op ontwikkeling waarden we als Voldoende.

De pedagogisch medewerkers volgen de ontwikkeling van de peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden met behulp van een gestandaardiseerd observatie-instrument. Wanneer de ontwikkeling

van een peuter stagneert, onderzoeken zij wat mogelijke verklaringen en ondernemen zij actie. Waar nodig betrekken zij partners, maar ze kijken ook wat ze zelf kunnen doen op de locatie zelf.

De pedagogisch medewerkers bespreken de bevindingen op vaste momenten in het jaar met ouders.

Tijdens de observatie hebben we gezien dat de pedagogisch medewerkers de informatie over de ontwikkeling benutten om de voorschoolse educatie af te stemmen op de behoeften van individuele peuters en groepjes peuters.

Mogelijk kan het zicht op de ontwikkeling en de begeleiding verder verbeteren als de pedagogisch medewerkers niet alleen een aantal keer per jaar observeren op de vier ontwikkelingsgebieden per kind, maar ook in de dagelijkse notities hier aandacht aan besteden als een kind of groepje kinderen bepaalde doelen (wel of juist niet) behaald heeft.

OP3. Pedagogisch-educatief handelen

De standaard pedagogisch-educatief handelen waarderen we als Voldoende.

Tijdens het onderzoek hebben we samen met de GGD-inspecteur het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers geobserveerd.

De pedagogisch medewerkers zorgen voor een warm en respectvol klimaat, waarin de regels en routines duidelijk zijn. Zij werken handelingsgericht en stellen doelen voor peuters die aansluiten op de zone van naaste ontwikkeling. Daarnaast structureren de pedagogisch medewerkers het aanbod zo dat de peuter het zich eigen kan maken. Dit doen zij met geschikte opdrachten, heldere uitleg, vrij spel en begeleid spel. Dit zorgt ervoor dat de peuters actief en betrokken zijn. De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat de peuters activiteiten bijwonen die voor hen bedoeld zijn, onder andere door de peuters in te delen aan de blauwe en groene tafel.

Tijdens de observatie zagen we dat de pedagogisch medewerkers de activiteiten evenwichtig over de dag verdelen en dat ze de tijd effectief benutten. Ze stemmen de instructies, spelbegeleiding, opdrachten en tijd af op de behoeften van groepjes peuters en gebruiken bij de instructies en opdrachten passende werkvormen. Zij gaan na of peuters de opdrachten begrijpen, maar kunnen nog duidelijker in kaart brengen of ze daarmee hun doelen gehaald hebben. Dit geeft de pedagogisch medewerker handvatten om nog doelgerichter te kunnen handelen.

De pedagogisch medewerkers stimuleren peuters tot interactie en zijn responsief in hun contact met de peuters. Wel is de interactie nog

vooral tussen de pedagogisch medewerkers en de peuters en kan de interactie tussen peuters onderling nog meer gestimuleerd worden.

De peuteropvang vindt zelfstandigheid van kinderen een belangrijk doel om aan te werken, dit zien wij herkenbaar terug tijdens de observatie.

OP6. Samenwerking

De standaard samenwerking waarderen we als Voldoende.

De voorschool ziet ouders als partner in het stimuleren van de ontwikkeling van hun kinderen en zij stemt haar ouderbeleid daar op af. De pedagogisch medewerkers betrekken ouders op verschillende manieren bij de ontwikkeling van hun peuter en stimuleren hen om thuis activiteiten te doen, bijvoorbeeld in de vorm van voorlezen. Zij informeren ouders voldoende over het thema, middels themabrieven en de ouderapp of e-mail. Daarbij geven ze ook aan welke woorden, liedjes en activiteiten aan bod gaan komen, zodat ouders hier thuis op in kunnen spelen.

De leiding van het kinderdagverblijf en de pedagogisch medewerkers proberen samen te werken met de basisscholen door, bij de overdracht, informatie over de doelgroepeuters uit te wisselen. Vanwege de verscheidenheid aan basisscholen waar de peuters naar doorstromen, is dit wel een uitdaging.

De voorschool geeft daarbij door welk vve-programma de peuter heeft gevolgd en hoe lang de peuter dit gevolgd heeft. Echter, voor de doelgroepeuters is nog niet altijd sprake van een 'warme overdracht' van deze gegevens.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten		●	

De standaard ontwikkelingsresultaten waarderen we als Kan beter.

De voorschool volgt de ontwikkelingsgroei van de kinderen. In het dagelijks handelen uiten de pedagogisch medewerkers hun hoge verwachtingen van de peuters. De voorschool gaat in grote lijnen na of de peuters zijn toegerust voor de basisschool.

Echter, de voorschool is nu vooral volgend wat betreft de resultaten. Door hier met hoge verwachtingen doelen aan te verbinden en dan actief te controleren of ze die doelen ook halen, kan de voorschool beter in kaart brengen of zij tevreden zijn of dat er bijsturing nodig is.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg			<i>h</i>
KA2 Kwaliteitscultuur			<i>h</i>
KA3 Verantwoording en dialoog			<i>h</i>

KA1. Kwaliteitszorg

De standaard kwaliteitszorg waarderen we als Goed.

De kwaliteitszorg waarderen we als goed omdat ze samen met de gemeente ambities en beleid ontwikkelen gericht op voorschoolse educatie. Zo zijn er verschillende zorgtrajecten opgezet en uitgedacht, is er een kwaliteitsbeleid ontwikkeld en een zelfevaluatieinstrument ontwikkeld. De locatie Onder de Bogen is volgens de houder een goed presterende locatie en is een voorbeeld voor de andere locaties.

De houder van het peutercentrum heeft in haar (pedagogisch) beleidsplan samen met de voorschool opgeschreven wat ze met de voorschoolse educatie willen bereiken. De houder heeft ook aangegeven hoe zij de kwaliteit van de voorschoolse educatie bewaakt. De GGD houdt hier jaarlijks toezicht op.

Het peutercentrum heeft ambitieuze doelen geformuleerd. De leiding

van het kinderdagverblijf evalueert via een cyclisch werkend systeem van kwaliteitszorg alle doelstellingen uit haar (pedagogisch) beleidsplan en kijkt zij of peuters voldoende worden voorbereid op de basisschool.

Als onderdeel van de kwaliteitszorg brengt de leiding regelmatig het pedagogisch en educatief handelen van de pedagogisch medewerkers in beeld. Daarnaast worden ouders bevroegd op hun tevredenheid. De voorschool neemt op basis van deze evaluaties planmatig en doelgericht maatregelen ter verbetering.

KA2. Kwaliteitscultuur

De standaard kwaliteitscultuur waarderen we als Goed.

De kwaliteitscultuur waarderen we als goed omdat de organisatie kritisch heeft gekeken naar de verantwoordelijkheidsverdeling. Ook hebben zij hier heel bewust op gestuurd en mensen in positie gebracht. De locaties die het al goed doen, zetten zij in om andere locaties verder te helpen en op die manier organisatiebreed te sturen op kwaliteit.

De leiding en de pedagogisch medewerkers werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Zo volgen zij verschillende scholingen om hun kennis en vaardigheden te versterken. Het beleid van de voorschool om haar visie op de kwaliteit van voorschoolse educatie en ambities te realiseren, is breed gedragen. Daarnaast is er een grote bereidheid om gezamenlijk de voorschoolse educatie te verbeteren.

De leiding is zich bewust van de kwaliteit van de voorschoolse educatie en stuurt hierop. De pedagogisch medewerkers werken resultaatgericht, zij zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zij zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de kwaliteit van de educatie en op de ontwikkeling van de peuters. We constateren dat de voorschool werkt vanuit een transparante en integere cultuur.

KA3. Verantwoording en dialoog

De standaard verantwoording en dialoog waarderen we als Goed.

We waarderen deze standaard als goed omdat er veel gestuurd wordt op evaluatie en verantwoording. Ze evalueren alle locaties zeer uitgebreid met een -door de houder en gemeente ontwikkeld- instrument en gebruiken de uitkomsten actief in de kwaliteitscyclus.

De leiding van het kinderdagverblijf verantwoordt zich (via de houder) aan de gemeente over het gevoerde beleid ten aanzien van voorschoolse educatie. Het gaat hier in de eerste plaats om de kwaliteit van het handelen waarover zij zich verantwoorden.

We zien ook dat de voorschool belanghebbenden betreft bij de ontwikkeling van haar beleid. De leiding van het kinderdagverblijf bespreekt regelmatig haar ambities en welke resultaten ze behaalt.

Uit de gesprekken die we voerden met enkele ouders blijkt dat de voorschool open staat voor hun wensen en voorstellen. Ook geven zij aan dat ze via de nieuwsbrief en de website voldoende informatie ontvangen.

4. Bijlage: Zienswijze

Op 10 oktober 2022 hebben wij uw conceptrapport Kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie ontvangen van Peutercentrum Onder De Bogen te Utrecht.

Wij zijn trots op uw positieve beoordeling op de standaarden ontwikkelingsproces en kwaliteitszorg en ambitie. Daarnaast zijn wij ook blij met de positieve beoordeling van de uitvoering van onze pedagogische praktijk.

Wat betreft de standaard ontwikkelingsresultaten wordt aangegeven dat wanneer we hier met hoge verwachtingen doelen aan verbinden en deze actief controleren, we beter in kaart kunnen brengen of we tevreden zijn of dat er bijsturing nodig is.

In de praktijk heeft u gezien dat onze pedagogisch medewerkers hun hoge verwachtingen uiten naar de peuters. Wij zijn een peutergroep en stimuleren en begeleiden onze peuters dagelijks spelenderwijs, zoals u schrijft in uw rapport: 'We zien dat de pedagogisch medewerkers rekening houden met wat de peuters nodig hebben. Ze werken met een programma, waarmee zij de brede ontwikkeling van de peuters stimuleren op het gebied van taal, rekenen, gedrag en bewegen.'

We werken dagelijks aan een pedagogisch educatieve rijke speelleeromgeving, dat doen we actief, zodat we maximale ruimte bieden voor de brede ontwikkeling van het kind in eigen tempo, passend bij het kind. Binnen de rijke speelleeromgeving bieden we activiteiten aan, door middel van een weldoordachte VE methode, in de zone van de naaste ontwikkeling en ondersteunen de peuter hierbij. We spreken de peuter aan op het niveau wat net buiten het bereik is van wat de peuter op eigen kracht kan. De peuters oefenen bij ons, door te spelen, hun sociale, emotionele, cognitieve, motorische, morele en communicatieve vaardigheden die ze nodig hebben op de basisschool.

We laten de kinderen zoveel mogelijk zelf ontdekken, ervaren en creëren in plaats van kant en klare oplossingen aan te bieden zodat de spelbetrokkenheid van kinderen hoog is. Dit is een randvoorwaarde voor een kind om te kunnen leren.

We stellen met hoge verwachtingen doelen door te kijken waar elk kind in zijn/haar ontwikkeling zit en hoe we het kind kunnen helpen zich verder te ontwikkelen. Hierbij monitoren we ieder kind middels het kindvolgsysteem (KJK!). We toetsen niet.

Het stellen van (reken en taal) doelen, zoals benoemd in het terugkoppingsgesprek met de inspecteur, en het actief hierop controleren past niet bij onze visie, zoals direct ook door ons aangegeven in dit gesprek. Kinderen onder de 7 jaar hebben vrij spelen, zintuigelijk ervaren en beweging nodig om hun hersenen goed te ontwikkelen. Zeker in de opvang moet er ruimte zijn voor vrij spel en niet het trainen van schoolse vaardigheden. Dit wordt

wetenschappelijk onderschreven.

Gezien bovenstaande zijn wij van mening dat wij een waardering 'voldoende' op de standaard ontwikkelingsresultaten verdienen.

Tot slot willen wij u informeren dat wij zowel op gemeentelijk niveau als op landelijk niveau aandacht vragen voor de wijze waarop de monitoring van de ontwikkeling van het jonge kind plaatsvindt. Wij maken ons zorgen over een insteek waarbij toetsen en monitoren op cognitieve doelen voor peuters wordt verwacht. Wij zien hierover graag de dialoog met de inspectie onderwijs tot stand komen. Wij nodigen u uit om hierover met ons in gesprek te gaan.